

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 34 kron
za pol leta 12
za četrt leta 6
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej, naročnice brez priložene naročnine se ne obračunava se oziroma.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejema inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Iztisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

O obnovljenju financijske nagodbe med Hrvatsko in Ogrsko.

V Zagrebu, 19. marca 1901.

(Dalje.)

Zato je tudi dr. Mazzura predlagal nekoč, da bi se za Hrvatsko zasnoval poseben vrhni računarski dvor v Zagrebu. Umeje se, da je bil predlog zastojen. Na vsaki način pa je opozicija tudi po tistih podatkih, ki so Hrvatski na razpolago, o vseh obračunih do sedaj dokazala, da hrvatskega primanjkljaja ni, da Ogrska nima česa plačevati za Hrvatsko, da so hrvatski dohodki zadostni v pokritje vseh njenih potreb, bodi avtonomnih, bodi skupnih, da se Ogrska poslužuje hrvatskega denarja za plodnosne investicije na svojem zemljišču. Kako odgovorjajo na vse to od strani večine v saboru? Njej je sploh zoperno, da bi se spuščala v meritorno razpravo vprašanj. Ona se polasčuje formalnih strani ter odgovarja, da pregledovanje računov ne spada v kompetenco sabora, ampak da jih sabor ima jednostavno naznanje vzeti. Po novi financijski nagodbi se to stanje stvari ne spremeni. Naj se bodo prihodki Hrvatske izračunavali kakor si bodo, obračuni ostanejo v madjarskih rokah in Madjari bodo slej kakor prej izkazavali, da plačujejo za Hrvatsko vsako leto znaten primanjkljaj; izkazavali bodo, da oni vzdržujejo Hrvatsko; izkazavali bodo, da Hrvatska živi od njihove milosti.

No, tu je še nekaj tretjega. Kakor veste, avtonomni posli v Hrvatski so: notranja politična uprava, sodstvo, bogočastje in nauk. Vse ostale stvari so skupne, bodi v pogledu na legislativo (zakonodajo), bodi v pogledu na eksekutivo (izvrševalno oblast). Po takem spadajo v skupne stvari, da ne omenjamo družih: finance, trgovina in obrt. Ko smo rekli trgovina, rekli smo železnice, rekli smo reke, rekli smo pristanišča, rekli smo pošte, rekli smo brzojavi itd.

Kaj bi imelo pomenjati — skupno? Imeli bi pomenjati, da so te stvari istotako ogrske kakor hrvatske! In tako bi moralo biti tudi po državopravnih nagodbah. Po jasnem zmislu le-te stvari v Budimpešti dve legislativi in dve eksekutivi: dvojna sabora in dvojni vladi. En sabor je sestavljen od ogrskih poslancev, in ti razpravljajo o predmetih, ki so čisto avtonomni Ogrski: o notranji

politični upravi, o sodstvu, o bogočastju in nauku. — Ko pa gre za skupne stvari, namreč za trgovino, obrt, finance itd., potem razpravlja o istih skupni sabor — sabor namreč, sestavljen od ogrskih in hrvatskih poslancev, katere voli hrvatski sabor. Na isti način sti v Budimpešti tudi dve vladi. Minister za notranje stvari, minister pravosodja, minister bogočastja in nauka — to so samo in čisto ogrski ministri. Temu nasprotno pa sta minister financij in minister trgovine skupna ministra, namreč ogrska in hrvatska ministra. Ali praksa je, na žalost, postala taka, da ono, kar je skupnega, se ne smatra kakor jednako za Hrvatsko in za Ogrsko, ampak se smatra za izključljivo madjarsko. Skupna politika, to je: financijska in gospodarska vodi se povsem v madjarskem duhu in primerno madjarskim interesom. Vsled tega — izvzemši mesto Zagreb, ki se razvija v kljub zistemu — ostala naša mesta padajo. A jih je med njimi, ki so kakor od Boga ustvarjena, da postanejo bujna trgovinska središča. Tu vam je Karlovec, tu vam je Sisek, tu vam je Osiek, tu vam je Zemun. Radi tega niso urejene naše reke. Radi tega se na hrvatski zemlji ne zidajo najnujnejše železnice — kakor priča o tem gornja krajina — ali pa se zidajo v taki smeri, da so na korist Ogrski, posebno pa Budimpešti. Radi tega so tudi naša pristanišča v primitivnem stanju. Primerjajte Senj, primerjajte Bakar z Reko! Primerjajte ono nič, ki se dela v Bakru, v Senju in na vsem hrvatskem Primorju — zato, ker je to hrvatsko — z onimi brezštevilnimi milijoni, ki se neumno in brezglavno mečejo v reško luko, le zato, ker se ta smatra za madjarsko!

Vso to bedo povdarja tudi nuncij hrvatskega kraljevinskega odbora; povdarja jo in slika jo. Ali se to stanje stvari spremeni z namerjano obnovo financijske nagodbe? Ne, ker poslej kakor doslej finance in gospodarstvo ostanejo v madjarskih rokah; poslej kakor doslej se bodo skupni predmeti smatrali kakor izključljivo madjarski; poslej kakor doslej bodo, ne samo ogrski, ampak tudi hrvatski denar investirali na ogrskih tleh, a Hrvatska se bo zapuščala. Ako se bo stopalo z gledišča, iz katerega izhaja povsem krivo hrvatski kraljevinski odbor — da namreč njegov mandat sestoji v tem, da se z ogrskim kraljevinskim odborom dogovori o tangenciranju hrvatskih dohodkov za deset let

Čim dalje bolj se ljudstvo odmika od pravega blagostanja. Ti slepi voditelji človeške družbe, ki so oholo prezrli Krista, večno luč, ne le da sami slepi in v omami drvé v propast, ampak v isti čas, kolikor je do njih, delajo, da človeška družba, metana od v elikega viharja, pada zopet v to strugo zla in bede, iz katere ga je v svoji ljubavi rešil Odrašenik. »Kajti, kjer so se vrgli na stranpoti, odteza jih ta zmota čim dalje od zaželenega cilja. Tako isto, ko se prava in čista luč resnice zavrže, mora tmina zastreti pamet, a žalostna in pogubna mišljenja globoko izpačijo sree.«

Mnogi in prosvetljeni duhovi in pravi prijatelji narodnega blagostanja so spregledali, in videči strahovito brezdno, v katero drvi človeška družba skupno se svojimi pridobitvami, izustili so na zvršetku prošlega veka ta obupni vsklik: nazaj k Jezusu Kristu! Tisoči in tisoči vsake vrste bolnih in ranjenih so se vzdramili na ta poziv ter so obrnili in poiskali zopet luč, katero so zapustili, in so pohiteli k Jezusu Kristu, k izvoru vsega življenja in zdravja, sreče in blagostanja. Zadnji dnevi minolega stoletja so nudili preganljivih prizorov prebujene vere, oživele krščanske zavesti. O da bi vsevišnji oče dal, da se izpolni vroča želja našega sv.

— potem obnova financijske nagodbe ne nudi niti načina, da bi se za Hrvatsko zagotovila bolja ter drugačna financijska in gospodarska politika, nego je dosedanja.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 22. marca 1901.

Državni zbor. Včerajšnja javna seja je bila jako kratka, tem — interesantnejša in viharnejša je bila na to sledivša tajna seja.

Med došlimi spisi je bila tudi — kakor že razvidno iz sinočnje brzojavke — interpelacija poslanca Breiterja in tovarišev radi odlikovanja načelnika poljskega »kola«, viteza Jaworskega. Interpelantje zatrjajo, da je to odlikovanje napravilo mučen utis na vso deželo in očitajo Jaworskemu, da si je izposloval odpis velikih zaostankov na davku, dočim rubijo kmeta tudi za manjše svote. Interpelantje hočejo vedeti, kaki vzroki so doveli ministerskega predsednika do tega, da je kroni predložil to odlikovanje. Ali niso bile to morda zasluge poljskega »kola« za — sedanje vlado?! Interpelacijo je podpisalo 17 opozicijskih poljskih, maloruskih in češko radikalnih poslancev.

Na to je zbornica razpravljala o poročilu odseka za podeljevanje podpor bedo trpečim krajem. Med govorniki, ki so posegli v razpravo, je bil tudi poslanec Spiničič. Razpravo so prekinili. Ker je bilo prečitati nekaj interpelacij, katere je predsednik smatral pohujšljivimi, odredil je

tajno sejo. Teh interpelacij je bilo petero in so bile predložene od Vsenemcev. Četorica njih se je zadevala zaplembe znanege humorističnega lista »Seherer« v Inomestu, pet pa neke knjige: »Fantazije realista« od Lynkensa, ki ni bila še zaplenjena, da-si je — kakor pravi interpelacija — bolj nemoralna, nego moralna teologija sv. Alfosa liguorjanskega. Interpelantje hočejo, da minister za pravosodje opraviči to nejednakost v postopanju. Prišlo je o tem do viharnih prizorov. Zbornica je z veliko večino pritrdila predsedniku, da je nekatere odstavke interpelacije ertati. Proti so glasovali Vsenemci, socialisti in Italijani Trsta, Istre in Furlanije in liberalni iz Tirola. Po takem so bili Italijani razkrojeni v liberalne in klerikalne. Zajedno je sklenila zbornica, da vseh pet interpelacij ni čitati v javni seji.

Očeta: »O da se ti plameni starodavne vere, ki zaplapoljujejo, razgoré v velik ogenj, in da uzorni izgled spodbudi tudi druge! Kajti, kaj je naši dobi tako potrebno, kakor to, da se povsodi vzpostavijo krščanski značaj in stare kreposti v državah?«

V žalostni tej zmešnjavi umnih zmot, v vrtinec do besnosti razgretih strasti, v besnem kolu razuzdanih zlodejstev, od koder se razlega eviljenje in jok vsakovrstnih trpinov v strahu in trepetu pred gotovim propadom, od povsodi se kliče na pomoč. Ali tu človeška znanost ne pomaga več.

»Na višem mestu treba iskati leka narodom, treba poklicati na pomoč silo, večo nego je človeška, ki prodira do srea, obnovlja v njih zavest dolžnosti in jih popravlja: to je ona ista sila, ki je že enkrat rešila svet od propasti, ko je bil pal v mnogo huja zla. Daj, odpahni zapreke ter oživi in ojači krščanski duh v državi in država se povzdigne zopet. Brzo se pomiri borba med nižimi in višimi sloji in ob medsebojnem spoštovanju stala bodo nežaljena prava z obeh strani. Ako bodo slušali Krista, vršili bodo svoje dolžnosti toliko srečni kolikor bedni: jedni opazijo, da jim je čuvati, ako se hočejo rešiti, pravico in ljubav, a drugim zmernost in način. (Pride še.)

Po glasovanju so bili zopet viharni prizori; schönerejanci in socialisti so grozili z obstrukcijo, dokler predsedništvo ne odneha od cenzuriranja interpelacij. Zlasti Vsenemci so bili silno razjarjeni in v parlamentarnih krogih se je govorilo, da so res sklenili pričeti z obstrukcijo.

Javna seja je pričela zopet ob 6. uri, a trajala je malo časa, toliko, da je predsednik odgovoril na nekatera vprašanja, tako tudi očitanje poslanca Steinerja, da rabi označenje »böhmische Sprache« za češki jezik. Predsednik je odgovoril, da tako označenje se rabi na tudi v uradnih obvestilih. Na vprašanje glede postopanja z nenemškimi interpelacijami se je skliceval predsednik na svojo izjavo od 14. marca.

Na nepravdo adresu. Na ostro in kategorično zavrnitev v visokoočijozni »Wiener Abendpost« na adresu onih francozkih listov, ki nespoštljivo pišejo o naši državi, reagira »Agramer Tagblatt« nastopno: Razburjenje v »Wiener Abendpost« je opravičeno. Ali strmeti moramo, da take zavrnitve, kakor so jo dobili francozki listi, ki so gotovo bolj iz lahkomišljenosti in sovinitiškega nepoznanja razmer seli na limanico kakemu hudobnemu pamfletistu, niso že davno d. bili gospodje Vsenemci in drugi destruktivni življi v monarhiji sami, ki še z večo nesramnostjo dan na dan prorokujejo propad Avstrije, a katerih zavržljive politike ne vodita le lahkomišljenost in brezmiselno veselje na govoričenju, ampak zavesten namen. Mi bi trdili celo, da bi nikomur v inozemstvu niti od daleč ne prihajalo na misel, da bi verjel takim nesramnim govoricam o propadu naše države, ako bi naši vodilni krogi veleizdajalskim kričačem v lastni deželi vsikdar točno po zaslugi dajali po zobeh. Ali ni je v to potrebne energije.

Cesarjevo potovanje v Prago. Našim čitateljem je znano, da so nemški listi med namišljenimi koncesijami, ki jih je Körber dovolil Čehom, navajali tudi cesarjevo potovanje v Prago in sicer povodom blagoslovljenja novega mostu čez Vltavo. Pozneje so pa isti listi sami trdili zopet, da o tem potovanju ni niti govora, ker dvorni krogi da vedo, da bi to ozlovoljilo njih — Nemce. »Pester Lloyd« javlja pa sedaj, da je rečeno potovanje skoro gotova stvar in mu ne more odrekati simptomatične pomembnosti, ker je znakom, da so se razmere med narodom češkim in dvornimi krogi — ohladivše se vsled znane zde-afere — zopet zboljšale. Politične osebe, ki poznajo gibanje dvornega zraka, da zagotovljajo, da je na odločilnem mestu jasna volja, ne dopustiti parlamentariške situacije proti Čehom! Ta direktiva je tudi prisilila Körberja, da je stopil v pogajanja s Čehi. Vlade privolitve Čehom so bile znane cesarju. Potovanje v Prago pa nikakor ni del onih dogovorov. Zaupnik budimpeštanskega lista meni tudi, da bržkone pojde v Prago tudi nadvojvoda Fran Ferdinand.

Šole! šole! Mi smo že večkrat povdarjali prežalostno dejstvo, oziroma zamudo, da na Reki ni niti jedne hrvatske ljudske šole. da-si je tam na tisoče in tisoče hrvatskega življa. S tem perečim vprašanjem se bavi tudi reški »Novi list« v posebnem članku, v katerem pravi, da na Reki živi 20.000 duš hrvatskega življa. Vsi otročiči tega življa zahajajo v italijanske šole. Reški list meni, da kaj takega ni v vsem Slovanstvu, da bi v mestu, kjer je toliko Slovanov, ne imeli nijednega razreda normalke. Posledica temu je, da je popularizacija italijanskega jezika zašla v hrvatsko ljudstvo. Takemu žalostnemu dejstvu ne treba komentarja in jasno je, kam moramo priti, ako tudi nadalje ostane tako. Skrajni

P O D L I S T E K.

Vladike Križevačkoga pastirski list.

(Dalje.)

Nekatere moderne države so skušale brez »Gospoda i Hrista jega« osrečiti svoje podanike. Od povsodi so odstranile Njegov sveti znak, na katerem so jedine besede »v tem znamenju zmagaš«, ter ga zamenile z znakom svoje moči z oholim geslom: »Brez Boga«. Mladina, ki so jo odgojile pod tem geslom, je še nadkrilila svoje učitelje, razširila je njihov nauk z geslom — brez vladarja in brez domovine! Pa ga je izvajala na strah in grozo svojih učiteljev in vsega ljudskega društva, tako, da se jej zastava rumeni od prolite vladarske krvi. Zares strahoviti sadovi žalostnih nauk. Kakova je resnica, kakovo je pravo, ki ju učí brezbožnost? Kaka mu je prosveta, kako človekoljubje? Tudi divjaki se morejo zgrazati nad tem. Kaka je nrvstvenost v privatnem in javnem življenju? Kreposti se umikajo, a zlodejstva se izticajo čim brezstramneje. A kje je tista sreča in blagostanje, ki bi po nauku krutega materijalizma imela biti ljudstvu jednim ciljem? Ali mesto blagostanja vidimo vedno več ubožstva in bede.

čas je torej, da se hrvatskim rodbinam na Reki ustvari prilika, da bodo mogle dajati svojim otrokom vsaj začetno naobrazbo v materinem jeziku. Hrvatska šola na Reki je potrebna hrvatskemu narodu kakor zrak za dihanje. To ni nikako politično, veliko-hrvatsko in državno vprašanje, ampak strogo kulturno. To spada danes v najprimitivnejša človeška prava. Za to morajo sodelovati vsi Hrvatje na Reki in tudi ostali Slovani — od najradikalnejših do najzmernejših.

Tako je. Hrvatje morajo dokazovati dan na dan, da Reka pripada njim po svoji geografski legi, po naravi, po narodnem in državnem pravu, ali zgubljena bo za njih definitivno, ako ne bodo skrbeli za narodno naobrazbo, za šolo, za tako vzgojo, ki bo v reških Hrvatih vzbujala zavest, da pripadajo k hrvatski domovini! Le taka živa zavest jih bo vsposobljala za intenzivno obrambo hrvatskih pravic do Reke in za delo za uspešno rešenje reškega vprašanja. Šola je temelj naobrazbi, je sredstvo za organizacijo, je temelj za vse narodne aspiracije. Hišo pa treba začeti zidati pri temelju. O tem naj razmišljajo voditelji reških Hrvatov in naj se dajo nemudoma na delo, da se čim prej oživotvori misel, ki jo je sprožil »Novi list«. — Ta list povdarja dejstvo, da na Reki plačujejo največ davka Hrvatje, zбоk česar bi smeli zahtevati od vlade, da jim zasnuje šolo. No, ker so razmere take, da tudi na tako mrvice pravice ni misliti, ne preostaja reškim Hrvatom drugo, nego — samopomoč. Povdarjamo še enkrat: šola je podlaga vsemu in zato je tudi to po običajnih pojmih sicer strogo kulturno vprašanje ob nenormalnih in nenaravnih razmerah na Reki tudi — velike narodne in politične važnosti!!

Parlamentarne stvari. Odsek za žganjerno je večeraj, z malimi spremembami, vsprejel vladno predlogo. Finačni minister je izjavil, da vlada ne misli na to, da bi po letu 1909. dohodek od povišanja žganjarine pripadal državi in da bi dotični znesek enostavno vzkrala deželam. Marveč misli vlada na trajno akcijo. Bodoča zakonodaja naj iz postopnih začetkov ustvari sistematično celoto.

«Slovenskemu Narodu» telegrafirajo z Dunaja, da so se češki agrarni točili od čeških socialistov in se pridružili Mladom.

Vojna v južni Afriki. Angležem noče in noče iti prav od rok v južni Afriki. Tolkokrat so že poročali, da so očistili kapsko kolonijo od Burov, da se mislita Botha in Dewet podati in druge take lepe stvari, no in še vedno slišimo, da se ti nagajivi Buri vedno gibljejo, ne zmené se za vse lažnjive brzoglavke, ki jih pošiljajo med svet angleški generali. Danes pa nam zopet poročajo brzoglavke, da so Angleži doživeli občuten poraz. Angleški general Campbell je bil od Burov premagan in je moral bežati v Standerton. Je pač križ: imeti tako neutrudnega sovražnika, kakor so Buri.

Tržaške vesti.

Naročnikom! Ker se bliža začetek II. četrtletja in ker mnogim cenjenim našim našim naročnikom poteče naročnina, pridejali smo danes poštno nakaznico, katerih naj se blagovole poslužiti o pošiljanju naročnine.

Po sili — Italijani! Hlad Ivan iz ulice Torricelli št. 12 je dal pisati polo za ljudsko štetje v slovenskem jeziku. Da je zapisal vso družino za slovensko, to se umeje samo ob sebi! Sedaj pa poslušajte, kaj so došli gospodje na magistratovi sekciji v ulici Giotto! Pozvali so Hlada s pretvezo o dokumentih — kar jim služi v vse druge svrhe in namene! Ko je Hlad prišel na sekcijo, so ga takoj vprašali, kateri jezik da govori?! (To so torej »dokumenti!«) Mož je povedal gospodom, da vsa njegova družina govori slovensko — kakor je že zapisano na dotični poli. — »Za vas je prav«, so odgovorili gospodje, »ali za vaše otroke je drugo vprašanje!« Mož je trdil, da tu ni nikakega vprašanja, ker on, kakor oče, ve vendar najboljše, kateri je občevalni jezik v njegovi družini!

Zatem so gospodje začeli povpraševati o vsaki osebi posebej ter so na zadnje zaključili, da otroci govore laški tam, kjer delajo, da morajo biti vpisani za — Lahe!! Nič ni pomagalo, da je oče izjavil, da je prva po njegovih napovedbah spisana pola edina prava in povsem resnična — magistratoveci so brisali besede »slovensko« in na njih mesto zapisali »italiano«!!

Bistrimo pojme! Danes došli nam »Slovenec« prinaša brzokone iz Trsta došli mu

daljši članek, ki je mirno in stvarno pisan! Ali dopisniku je poznati takoj na prvi pogled, da ni — Tržačan in da premalo pozna živlost tržaških Slovencev, posebno pa okoličanov stare korenike. Takoj v uvodu se boji, da bo legina šola pri sv. Ivanu zahtevala mnogo žrtev. Dalje pravi, da so Opčine radi električne železnice, ki se dogradi v jeseni iz Trsta tja gori, tak že takorek o č izgubljené za nas. O Škedenju pravi, da je bil o zadnjih volitvah tam izvoljen italijanski kandidat, da se naseljuje tam vedno več italijanskih delavcev iz klavnice in da ima italijanska šola več razredov, nego slovenska. Na vse to odgovorimo tukaj splošno, da se nam je pač treba vedno bojevati proti našemu sovražniku, da smemo pa, posebno kar se dostaje tržaške okolice — gojiti nado, da se naš življenj tam ne poizgubi. V Trstu in tudi v okolici se je res poitalijančilo mnogo Slovencev, ali ti večinoma niso avtohtonno prebivalstvo, temveč semkaj priseljenci iz drugih sloven. dežel!

Tržaška okolica pa se je vedno tako krčevito držala svojega materinega slovenskega jezika, da jo smemo le občudovati. Nočemo zanikati, da je v okolici dokaj renegatov, ali ne renegatov svojega slovenskega jezika, temveč renegatov, ki iz raznih razlogov služijo italijanski politiki, kar je seveda vsega obžalovanja vredno, nikakor pa ne obupno. Eklatanten dokaz za to nam podajajo po vsej okolici slučajji, da so sinovi najbujših renegatov v vrstah narodnih borilcev in še celó med prvimi voditelji našega naroda. To pomenja, da okoličan ne zatajuje svojega jezika, pač pa se tu pa tam politično kviri. Mnogokedaj je, žil, prevelik prijatelj Lahov, glasuje za njihove kandidate, sovraži svoje brata, ali njegov občevalni jezik v družini in tudi izven nje (ako ni baš v družbi signorov) je vedno in vedno slovenski. Dokler ni narod zgubil svojega jezika, ni še izgubljen! Tržaški okoličani so odbili že neštivilne napade na njih narodnost in se tudi sedaj še ne ustrašijo legine šole n. pr. pri sv. Ivanu in električne železnice na Opčine. Tako daleč pač še nismo Slovenci, da bi se morali strašiti vsakega komunijskega sredstva in vsake nove tovarne. Ako bi bilo tako, potem pa sploh nismo več sposobni za življenje. Če bi že to spravljalo v nevarnost našo narodnost, potem pa že lahko kar abdiciramo in prepustimo bojno polje našim sovražnikom. V Barkovljah n. pr. imajo tudi že Židje in Lahoni vse polno letovišč; no, mislimo, da se ne motimo, ako izrečemo trditev, da nam vse te laške vile narodno, oziroma jezikovno niso požrle niti jednega slovenskega Barkovljana. Ravno v Barkovljah imamo — govorimo seveda o pravem domačem ljudstvu — jako zavednih narodnjakov. Isto velja o sv. Križu, kjer so napravili legino šolo in neko laško kamnoseško šolo, kjer so si prizadevali na vse kriplje, da bi sv. Križ poitalijančili. No, vse jim ni pomagalo nič. Imajo nekaj privržencev, ki glasujejo o volitvah, ali sv. Križ je danes bolj v narodnem pogledu, nego je bil nekdanj. V okoličanih je globoko ukoreninjen jezik naših pradedov.

Lepo pa ni od dopisnika, da Škedenjce nekako stavlja na sramotni oder, ko so se vendar ravno o zadnjih državnozbornskih volitvah tako sijajno odlikovali in popolnoma oprali madež, ki so si ga prizadeli o zadnjih deželnozbornskih volitvah. Krivo je pa dopisnik poučen, ako trdi, da se v Škedenj naseljujejo italijanski delavci iz mestne klavnice, ker je ravno obratno resnica, da se isti namreč sedaj izseljujejo iz Škedenja v Trst. Istotako ni res, da imajo Italijani več razredov v ljudski šoli nego Slovenci, ker je ravno nasprotno: da imajo Slovenci več razredov. Kakor dobri poznavalec okoličanskih razmer lahko zatrdimo z mirno vestjo, da je popolnoma izključeno, da bi se tržaška okolica poitalijančila, ako bodo Slovenci bdeli in delali. Zlasti na gospodarskem polju treba v okolici premagati mnogo zelo hvaležnega dela in dobro znamenje je, da so tržaški in okoličanski veljaki svojo pozornost in delovanje začeli obračati posebno na to polje. Dopisnik ni dobro opazoval naše borbe, ker sicer bi je ne imenoval obupne.

Govore o trgovskem in splošno gospodarskem pomenu Trsta, nasvetuje dopisnik naj bi se vsi slovanski trgovci, ki imajo zveze s Trstom obračali do naših trdk in bi tako povzdignili moč našega naroda v Trstu. Nam ne ugaja posebno ta nasvet, ker — ni izvedljiv. In sicer zato ne, ker nimamo toliko močnih slovanskih trdk, ki bi mogle zadoščati

vsem potrebam. S tem ne dosežemo ničesar in ako bi stoletja in stoletja nagovarjali slovanske trgovce; na ta način ne ganili bi se niti za korak naprej in vse naše razprave ostajale bi le akademične vrednosti. Pomoč, najkrajša, najhitrejša in najuspešnejša pomoč bi bila v tem, da se slovanski kapital v potrebni meri investira v Trstu in to s tem, da se v tem mestu naseli dovoljno kapitalno močnih in zmognih slovanskih veletržcev. Vse naše delovanje mora biti obrnjeno na to, da privabimo slovanske trgovce v Trst; vse nadaljnje delo odpravijo oni sami. Ko bo tukaj dovolj slovanskih trgovcev, si bodo že oni sami — s pomočjo vspešne konkurence, na kateri jim bo seveda izdatno pomagala njih slovanska narodnost, znali pridobiti potrebnih odjemalcev. Dokaz za to nam podajajo že sedaj obstoječe slovanske tržaške veče trdke. Vse stvari se razvijajo naravnim potom, posebno pa trgovina. Tu ne pomagajo vsi apeli na narodnost, bratstvo in na vse drugo: odjemalce hoče biti zadovoljen in trgovci morajo v prvi vrsti računati s tem dejstvom.

Naša naloga bo torej ta, da v slovanskih trgovcih in kapitalistih budimo zanimanje za Trst, da jim kažemo na razmere v tem trgovskem emporiju in jim tako z nasveti gremo na roko, kako naj uredijo svoje korake v ta namen.

To bodi tudi naloga vsem tržaškim dopisnikom slovanskih listov. S samim apeliranjem na narodnost ne dosežemo ničesar.

Kakoršna setev, taka žetev! Iz Rojana nam pišejo: Dobro ste povedali — tako je in nič drugače. Naša prostorna cerkev postaja prazna bolj in bolj. V cerkvi je prostora za par tisoč ljudi, a sedaj se dogaja, ob nedeljah, da jih komaj našteješ stotino. To žalostno dejstvo je konstatiral tudi naš spoštovani gospod kapelan z lece doli in nas s tem zavaroval pred očitanjem, da pretirujemo. In vzroki, da — vzroki?! O, da da, vzroki so tu. Prišlo je, kakor smo prorokovali, kakor je moralo priti. Zastoj so bila vsa naša svarila, vse naše prošnje, vse naše tožbe. Kakor slana evetne livade, tako je pustošilo duše postopanje onih — ki so krivi! Nič niso pomagali naši protesti, nič naši opomini, da bo setev žalostna: oni drugi so — sejali dalje. Ljudstvo pa je jelo zgubljati vero do sejalcev. In stvari so se razvijale dalje z neizprosno logiko in so se dozorele tako, da je britko zajelo s propovednice doli...

Sejali so in sedaj žanjejo. In sejejo dalje... isto seme ter znašajo netiva na kup, da ljudstvo ne more priti do pomirjenja. Baš te dni se zopet širi govorica po Rojanu o nekem koraku, ki je — ako govorica odgovarja resnici — zelo podobna vsem prejšnjim in o katerem moremo trditi z matematično gotovostjo, da pomnoži kup dosedanjih vzrokov prikaznim, katere je konstatiral gospod kapelan rojanski z lece doli... Govori se, da je tudi v Rojan došla odredba, da je slovenski tantum ergo dopuščen, a da je iz Rojana odšla ali da o dide v Rim pritožba proti tej odredbi **izrečnim sklicevanjem na rezultate ljudskega štetja pred desetimi leti!!**

Setev dozoreva torej. In kakor da so cerkveni krogi vendar malec vznemirjeni. Jeli so menda misliti na remeduro. Ali kako! Nikar ne misliti namreč, da hočejo izruti vzroke žalostnih prikaznim, ampak zadržati hočejo one, ki so opozarjali na vzroke! Čujte torej: krizo rojansko hočejo rešiti s — polemikami proti »Edinosti«. V instrument za takovo »rešenje« krize pa je menda določen — »Prim. list«. Več župljanov so mi pripovedovali začudeno, da jim je kar naenkrat rečeni list začel prihajati v hišo.....! Sedaj morete tudi umeti »veselo naraščanje naročnikov«, s katerimi se je bil nedavno pobahal rečeni list!! Ali se gospoda res nadejajo kakega vspeha! Če se — britko razočaranje jim ne izostane. Efekt bo nasproten željam njihovim. Le jeden način za resnično rešenje rojanske krize je: **zaustaviti roko onim, ki namenoma in najeti sejejo zlo.** Kajti, kakoršna setev, taka žetev. To je zakon božje narave. Proti temu je obnemogel tudi — »Primorski list«.

Nemka, ki ne zna — nemški! V ulici S. Francesco št. 10 je služila v družini T. Sever Antonija, doma iz sv. Križa v vrpavski dolini. Gospodinja je izjavila, ko je trebalo izpolniti polo za ljudsko štetje, da Antonija govori slovensko, laško in nemško. Oni, ki je izpolnjeval polo, jo je zapisal za — Nemko! Te dni pa je bila Sever pozvana na sekcijo, kjer so jej pokazali, da je upisana za Nemko! Stranka je izjavila katego-

rično, da ne zna nemško, ampak, da samo ume nekaj besed, ali tudi ta izjava ni pomagala: naša slovenska Tončka je ostala — Nemka!

V pojasnilo. Iz Prage smo prejeli: V naglici sem v odgovoru na znani dopis »Edinosti« stiliziral neko misel tako, da bi se kdo lahko nad tem spodtikal, da si je sicer umevno, kaj izražam. Ker mi je pred vsem do tega, da se izognem vsaki neplodni polemiki, prosim Vas, da mi blagovolite ono popraviti!

Pisal sem: »Ako bi bila tudi resnica, da se ves češki narod protivi, ali je to že dokaz, da njegove ideje ne prodro? Ves stari in srednji vek je veroval, da se okrog zemlje sučejo vsa druga nebeska telesa, a vendar se ne sučejo!« Misel je jasna, vendar civilizacija daje možnost polemike. Namesto »ne prodro« mora biti »niso prave«. Zato Vas v imenu stvari, za katero mi gre, prosim, da mi to popravite!

D. Lončar.

Neprilike električnega tramvaja. Predvečerašnjem popoldne obstali so naenkrat vsi električni tramvaji po mestu in se niso ganili za cele tri četrt ure. Vzrok temu je bilo neko pohabljenje električnega kabla pod zemljo.

Japonec v Trstu. Predvečerašnjim si je glavni administrator Yokohamskih javnih skladišč in cesarskega carinarskega urada, Koizumi, ogledal tržaška javna skladišča.

Račun brez — krčmarice! V hiši št. 3, ul. Margerita, biva družina Pašnik. Gospod Pašnik je svoječasno izpolnil polo za ljudsko štetje in zapisal v 13. rubriko kakor občevalni jezik — slovenski. Kasneje je bil pozvan na sekcijo, kjer so ga mej drugim izpraševali tudi o tem, kako govore tam, kjer je on ojen! P., ne sluteči nič slabega, je izjavil, da tam govore največ slovenski in pa nekaj nemški. Dobro, so rekli gospodje na sekciji, ali tu treba zapisati, da vi govorite nemški!! Ne vemo, kako se je gosp. P. branil, da ne bi postal Nemeec — vemo pa, da smo mi že objavili v »Edinosti« to sliko tržaškega ljudskega štetja in vemo še to, da je te dni prišel v gori imenovano družino magistratni revizor v družbi z načelnikom sekcije v ulici Aequedotto. Gospoda ni bilo doma, a bila je njega gospa, ki je opravila vse, kakor sledi: Magistratni nadzornik: »Vi govorite v družini nemški?« Gospa (na ves glas): »Kako? Mi da govorimo nemški, ko jaz ne znam niti besede nemški!« Nadzornik (obrnen proti voditelju sekcije): »Kako je to?« Voditelj: »Gospod je tako izjavil, ko je bil osebno na sekciji!« Gospa: »To je laž! Moj mož je izjavil na opetovana vprašanja, da se v njega rojstnem kraju govori tudi nekaj nemški, drugo je laž! Zahtevam, da takoj popravite, kar ne odgovarja resnici!« — Gospod nadzornik je takoj prečrtal besedo »nemško« in zapisal »sloveno«! Gospa je bila tako hudomušna, da je naprosila gospodo, naj počakajo še par minut, da pride nje sopro, ali gospodi — se je mudilo! — Tu je bil torej račun brez — krčmarice!!

Iz pred naših sodišč. Čitateljem bodo gotovo še v živem spominu izgreli, ki so se vršili povodom zadnjih državnozbornskih volitev v Kopru. Radi teh izgrediv se je vršila večeraj na tukajšnjem deželnem sodišču kazenska razprava proti nekaterim teh izgrednikom. Od teh so bili obsojeni: Angel Marsich radi zločina javnega nasilstva na dvomesečno poostreno ječo, radi prestopka rabuke 4 obtoženci na petdnevni in 4 obtoženci na tridnevni zapor; ostalih 5 obtožencev je bilo oproščenih.

Ubogi konji. Večeraj popoldne je redarstvo v slobodni luki vzelo na zapisnik voznika Viljela D., ker je naložil preveč blaga na svoj voz, ter ga je primoralo, da pripreže k svojemu konju še jednega, ako hoče odpeljati voz, na katerega je bil naložil 25 kvintalov blaga.

Deček padel iz prvega nadstropja. Večeraj padel je iz prvega nadstropja hiše št. 2 na trgu pred bolnišnico 8-leten deček Rajko Trev. Zlomil si je nogo in se močno pobil po vsem telesu. Stariši so ga odnesli v bližnjo bolnišnico.

Nasprotniki kurznim cenam so gotovo oni »kunštni trgovci«, ki skoraj vsaki dan kaj odnašajo v nedrijah iz slobodne luke, da se tako izognejo zgubljanju časa z neprijetnim študiranjem dnevnih kurzov kave, sladkorja, rozin itd.; njih kurz kaže vedno — (t. j. nič). Večeraj se je policija zopet seznanila z dvema takima uzmovičema. Prvi je 42-letni težak Ivan L. »trgovec z rozi-

namis — samo 4 kg. je hotel revež odnesti; drugi, 41-letni Ivan F., pa je že bolj »grosist« in si je natlačil 7 kg. kave v nedrje. Oba sta žalostno končala s svojim »kšeftom«, namreč — v ulici Tigor.

Najdeni predmeti. Na redarstvu se nahajajo sledeči najdeni predmeti: briljanten prstan, najden v ulici Torrente; knjižnica tržaške hranilnice, glaseča se na 60 kron in novčarka z majhnim zneskom.

Umrljivost v Trstu. Od 10. marca do vstevši 16. marca, je umrlo 50 možkih in 41 ženskih, skupaj 91 oseb, proti 172 v isti dobi lanskega leta, in sicer 18 starih do 1 leta, 13 do 5 let, 5 do 20 let, 7 do 30 let, 8 do 40 let, 18 do 60 let, 22 do 80 let in 7 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 26,8 od tisoč. Smrt je provzročila sušica v 6, boleznj v sopihih v 18, enteritis v 0, legar v 0 slučajih, škrlatica v 0, krup v 3 ošpice 0 hripavica v 2 slučajih.

Domovinska pravica. Urad pol. društva »Edinost« posluje v »Del. podpornem društvu« (Via Molin Picolo št. 1) vsaki dan od 6. do 8. ure zvečer; ob nedeljah pa od 10. do 12. ure predpoludne. — Tam se dobivajo vsa potrebna pojasnila. Opozarjamo vnovič, da z letom 1891 so si začeli priposestvati domovinsko pravico in si jo pridobili z letošnjim oni, ki so v letu 1891. dovršili 24. leto. Kdor je n. pr. še le v letu 1892. dovršil 24. leto, bo mogel še le prihodnje leto prositi za podeljenje domovinske pravice.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 23. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Punta del Forno, hišna oprava; ulica Cecilia 8, stroji; ulica Foscolo št. 2, hišna oprava; ulica Coroneo 7 in ulica Aequa 12, hišna oprava, likeri, vino, jesih, sodi, železna blagajna in oprema v zalogi; ulica Ghenga 11, pult in tehtnice; ulica delle Poste 10, tapetarijsko blago in hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomet ob 7. uri zjutraj 12,2. ob 2. uri popoludne 15,0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 744,2. — Danes plima ob 9,46 predp. in ob 10,0 pop.; oseka ob 3,29 predpoludne. in ob 4,2 popoludne.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: gospice Zorcut, Prele in Ivančič mesto venca pok. baščici gospe Zadnik, vsaka po 1 krono; gospod in gospa Amalija Krže 4 krone. Ker se nisti udeležile plesnega venčka, sti darovali gospici Slavica in Milka Godina vsaka po 1 krono.

Občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti bo konečno vendar-le v ponedeljek dne 25. t. m. ob 5. uri popoludne v prostorih »Slovenske Čitalnice«, ulica S. Francesco št. 2. Da se je občni zbor moral dvakrat odložiti, na tem ni odbor kriv, marveč slabo sporazumljenje, ker je bila dvorana že poprej ovdana za vse nedelje. Upamo, da bo dne 25. t. m. dvorana prenapolnjena našega, za narodno stvar navdušenega ženstva. Prosimo Vas, pridite vse, ker pogovoriti se imamo o marsičem in ukreniti in rešiti mnogo vprašanj glede naše po-

družnice. Posebno ve Rojanske rodoljubke, prosimo Vas, ne prezrite tega vabila ter pridite, da vkrenemo kaj radi vaše podružnice. Da pa ne bi se morda katera dolgočasila na toli »sušenih« razpravah, ukrenile smo tudi, da bo po obnem zboru mala domača zabava, na kateri bodo nastopali toli priljubljeni otroci iz otroškega vrta ter proizvajali še par točk izven programa. Do svidenja torej v ponedeljek na obnem zboru!

ODBOR
ženske podr. sv. C. in M.

Vesti iz ostale Primorske.

× Veliki resnicoljub Bennati je zopet interpeliral. To pot se je razkoračil radi imenovanja župnika Zamlića členom deželnega šolskega sveta za Istro. Svojo zaslovljeno interpelacijo — »Piccolo« pravi: una vibrata interpellanza — je seveda prikrojil po svojem, ali le od njega samega slovesno proglašene resnicoljubju. Pravi, da se italijansko prebivalstvo čuti žaljen: po tem imenovanju, ker se je vzkratila njega — zakonita ingerenca. Vlada ve sedaj, kaj hoče gospod Bennati: vsako imenovanje naj vlada lepo prepusti — gospodu Bennatiju. Saj takov bedak vendar ni nikdo, da bi verjel, da je gospod Bennati res mislil na »ljudstvo«! Oligarhija je bog, ona sme vse in more vse: kdor jej ni na uslugo, ta se pregreša na legitimni ingerenci italijanskega — ljudstva!

Gospod Bennati pravi v svoji vibrata interpellanza, da je popolazione po tem imenovanju »maltrattata«. Torej oni so »maltrattati«, ko imajo v deželnem šolskem svetu vse tri zastopnike dežele — po veliki večini slovanske dežele!! — in ko imajo na svoji strani vso dobrohotnost vlade in torej tudi nje vpliv na druge člene rečene korporacije, ki so odvisni od nje! Oni so maltrattati — slovansko prebivalstvo Istre pa ni bilo maltrattato, ko je imelo do sedaj jednega jedinega zastopnika! O, gospod Bennati je velik, še večje pa je njegovo pravico — resnicoljubje!!

Gospod Bennati govori o poslovenjevalni infiltraciji na resnem šolskem polju. Železno čelo! Ni je stranke v Avstriji, ki bi vse stroke javne uprave in javnega življenja tako uprezala v jarem svoje italijanske politike, nego dela tako oligarhija istrska! No, gospod Bennati je velik — resnicoljub, saj je zadržal tudi v državnem zboru, da ne laže nikdar!

Gospod Bennati hoče vedeti v svoji vibrata interpellanza, kaksi kriteriji da so vodili g. ministra za nauk in bogočastje, ko je predlagal rečeno imenovanje? — Mi menimo, da odgovor bo lahko jako kratak. N. pr. takov le: zadnji čas je, da v Istri nehata gospodstvo kliče, v katere imenu govori veliki resnicoljub Bennati, ter tiranstvo beneške oligarhije! Vladi je v dolžnost, da o imenovanjih poštevta resnične narodne razmere v deželi, ne pa — jezo Bennatijevo!

Vesti iz Kranjske.

* Trgovska akademija v Ljubljani. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko se je bavila predvčeršnjim s tem

s težko, železno mrežo, je dajalo le malo svetlobe, zlasti po zimi. Še le, ko se je nekoliko privadil na ta mrak, je Ciril zagledal ž. davno nepobeljene stene ter nesnažni, razdrapani tlak. Zrak je bil tukaj tako dušljiv, da se mu je kar zavrtelo v glavi. Ob enem ga je prevzela takšna zona, kakoršna začuti tič, zaprt v kletko. Bil je to živ grob.

«Zahvaljujem Te, o Gospod», je šepetal Ciril oslabljen, «tudi mene grešnega si spoznal vrednega ječe. Ljubé kaznuješ svojega služabnika Cirila».

Ozrši se naokrog je sel na klop pri oknu. Skozi mrežo je bilo videti streho, cerkve in dimnike. Ciril je še enkrat ogledal stene, vrata, okno ter se nasmehnil s svojim tihim, krotkim smehom: toda nič, trdo delo. On si je znal dobro predstaviti vse zatemnele duše; nekatere drže, drugi pa sami vstrajajo, vsi pa so jednako služabniki Antikrista. Ciril se je spomnil rudečega lica Kasarovega. Jezeve glave, ječarja Budzka, vojaka na straži — vsi ti so v naročju Antikrista ter mu vneta služijo. Pripravljani so z zobmi pogrizti drug drugega, tako so otemnele njihove zajete duše.

Na to mu je šinila v glavo dogodba s steklenico blagoslovljene vode. Ohranil jo je o pregledovanju v gostilnici in v ječi, toda

vprašanjem. Prišlo je do precej rezke razprave med govorniki slovenske večine in nemške manjšine. Prvi so po vsej pravici očitali drugim, da hočejo tudi to vprašanje potisniti na politično polje. Zastoj so jim zatrjevali slovenski govorniki, da se bo tudi nemškemu jeziku in drugim svetovnim jezikom posvečala največa pozornost — Nemci so načelno proti slovenski akademiji, ne kakor trgovci, ampak kakor — Nemci! V odsek za ustanovitev akademije so bili izvoljeni: Anton Klein, Fran Kollmann, Jos. Lenarčič, Filip Zupančič in Feliks Urbane. Nemška manjšina je oddala prazne glasovnice.

* Žensko društvo snujejo v Ljubljani. Istemu je namen: vsestranska organizacija ženstva ter bo slonelo na načelu popolne enakopravnosti in enakoveljavnosti vseh stanov. Svoj namen bo dosegalo s poučevanji, predavanji, prirejanjem izletov, ustanovitvijo knjižnice itd. itd. Pravila so že sestavljena in jih te dni predlože vladi v odobrenje. Načelnica pripravljalnega odbora je gospa Berta dr. Trillerjeva, odvjetnikova soproga v Ljubljani, ki tudi daje vse potrebne informacije.

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 22. (B.) — Zbornica poslancev. — Seja je bila otvorjena ob 11. uri in pol. Poslanec Schönerer je stavil nujni predlog, s katerim pozivlja vlado, naj predloži zakonski načrt, po katerem naj v letošnjem letu nastopijo davčni popustki za male posestnike, male obrtnike in delavski stan. Posl. Wolf in tovariši so predložili nujni predlog za odpravo § 493. kaz. pravnega reda. Poslanec Herzog in Hoffer zahtevata dobesedno prečitane interpelacij, kar se je zgodilo.

Danes predloženi nujni predlogi posl. Schönerer, Wolf in tovariši, kakor tudi zahteva posl. Herzoga in Hofferja za dobesedno čitanje interpelacij **smatra se kakor začetek včeraj napovedane obstrukcije Vsenemcev** radi izvrševanja pravice do cenzuriranja od strani predsednika, tičeče se interpelacij. Mej sejo so se pogajali z Vsenemci. Kakor rezultat teh pogajanj se smatra, da sta Wolf in Schönerer privolila, da se njihju nujna predloga brez prvega čitanja izročita dotičnim odsekom. Ob 12. in pol uri je bilo čitanje došlih spisov dovršeno.

Predsednik je prijavil, da po želji posl. Schönererja od tega poslednjega predloženi nujni predlog izroči odseku za podeljevanje podpor bednim krajem. Potem so sledila vprašanja do predsednika. Poslanec Franko Stein je polemiziral proti ukoru, danemu mu včeraj od predsednika radi izraza »žičovski nadškof Kohn«. Govornik se je obrnil na to proti odgovoru predsednika na njegovo vprašanje, tičeče se razlike med »böhmisch« in »czechisch«. — Poslanec Maštalka je dobil besedo.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 22. (B.) »Times« javlja iz Pekinga dne 20. t. m.: Od Rusov zahtevana koncesija leži na veliki ravani in je dolga 2 in pol milj. Ta koncesija ni bila dovoljena od kitajske vlade, ampak od Li-hung-

Antikrist jo je vendar zalotil vsled tega, ker mu je blagoslovljena voda zoperna. Oh, kako mu je zoperna! Podobno levu je nahujskal nanj nadzornika, toda on, revež, ne ume, da ne deluje s svojo voljo, marveč kakor služabnik in privrženec Antikrista, kakor njegova draga posoda!

«Vsem je blagoslovljena voda postala zoperna», je omenil Ciril glasno s svojim krotkim nasmehom. Toda Antikrist jih je vendar zajel s svojo umazano taco. Da, oni, dragi reveži, so povsem zaslepljeni».

Ta pobožna premišljevanja mu je pretrgala prikazen bivalcev šeste številke, ki so se sprehljali po dvorišču. Na hodniku se je začel težek topot mnogih nog, glasen razgovor, smeh in trušč, na to so se vrata hipoma odprla in v sobano je prihrumela cela tolpa. Vseh jetnikov v jedni številki bilo je dvajset — Ciril je bil dvajseti. V prvem hipu ni mogel razpoznati posamične obraze, tako so si bili podobni: vsi sivo opravljeni, vsi vtrujeni, z zatajenim hladnim srdom na licu. Jetniki so stopili okrog novicea ter ga pozorno ogledavali kakor čreda ovac novo ovco. Na to se je začel iz tolpe glas:

«Ti, blagoslovljena voda, kam si dospel?»
«Kamor so me posadili, ondi sedim», je odvrnil Ciril, ne umevši vprašanja.

čanga v njega lastnosti kakor podkralj čilski. Dvomljivo je, da-li je bil Li-hung-čang opravičen za podeljenje take koncesije. Angležko-ruski in angleško francoski prigodek kaže jasno na mnogovrstne mednarodne nevarnosti, ki nastajajo iz načrta za spremembo okrožja poslaništev v mednarodno trdajavo.

Vojašnica, ki jo zidajo Nemci za 300 mož, je skoraj dogotovljena. Druge vlasti se pripravljajo, da bodo sledile izgledu Nemčije.

Soareja pri francozkem poslaniku.

DUNAJ 22. (B.) Soareje, ki jo je sinoči priredil francozki poslanik marki Reverseaux so se udeležili: Nadvojvoda Marija Josipa, minister za vnane stvari grof Goluchowski s soprogo, vojni minister baron Krieghammer, ministerski predsednik dr. Körber, poslaniki Rusije, Italije, Španje, mnogi drugi člani diplomatskega zbora, namestnik grof Kilmansegg, najvišje dvorne sarže in mnogi člani visokega plemstva.

Iz odseka za vinogradstvo.

DUNAJ 22. (B.) Odsek za vinogradstvo je razpravljajal o poročilu o italijanski klavzuli, tičeči se carine na vino. Vlado zastopnik je dajal pojasnila o carinarskem postopanju z vinom, o trgovinskih pogodbah, ki se majo skleniti, zahteval je pa, naj bo razprava zaupna. Razprave so se udeležili mnogi govorniki, ki so vsi izjavili, da je nadaljni obstanek klavzule o carini na vino z ozirom na položaj vinogradništva v različnih pokrajinah popolnoma izključen. Poslanec Vuković je prinesel na znanje neko zasebno vest iz Nemčije, po kateri nemška vlada nameruje z l. 1903. odpraviti carinarsko olajšanje za ru-deča mešana vina. Vlada je naprosena naj proti temu oporeka na nemški vladi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal, Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Iz tolpe je stopil tržaščat, črno bradat mušik ter je, pograbitvši Cirila za haljo, odrinil istega od okna.

«Ti si tu zasedel prostor, na kateri ne spadaš», mu je pojasnil nekdo.

Tolpa je nakrat zahrumela. Nekateri so se smejali, drugi kleli. V ječi se zdela sedaj še temnejši, nego poprej. Ciril je skromno sel na »prično« pri samih vratih. Sedaj je umel, da pri oknu je prostor za izvoljenece ter globoko vzdihnil. Tu pri vratih je bilo temno in dušljivo. Jetniki so zavzeli vsaki svoj prostor na pričnih ter se niso več zmenili za novince. Vsi oni so že dovolj dolgo sedeli skupaj ter so imeli svoje jetniške, skupne interese, svoj govor, svoje predmete za razgovor. Ciril je poslušal, a ni mogel umeti ničesar. Zalost ga je davila še močnejše, kakor bi bil padel na amo peklensko dno, kjer se mučijo pregrešne duše. Saj je tudi tu bilo peklo, smradljivo in tesno.

«Za kakšne lastnosti?» je vprašal kratko Cirila siv, kratko ostrizen jetnik s črnimi, drzimi očmi, ter prisel k njemu.

«Ne vem, moj dragi. Ničesar ne vem». «Nehaj lagati. Kakor vidim, si brez potnega lista padel v roke Jezeve glavi?»

(Pride še.)

Velik grešnik.

Povest.

Ruski spisal D. N. Mamin - Sibirijak. Posl. Podravskei.

II.

Molče je zadel z roko ob strme stopnice, vodeče kvišku. Povsod je bilo opaziti v temi nesnaago, katere je bilo polno po stenah in ozračju. Jetnik je le s težavo dospel v drugo nadstropje, kjer je bil ravno takšen hodnik kakor spodaj, samo s tem razločkom, da je bilo tu nekoliko svetlejše. Jedino okno, na koncu hodnika, je bilo podobno velikemu očesu. Bužico je privel jetnika do težkih vrat, odprl ista ter brez vsakega razgovora osorno porinil jetnika v polutemno ozko čumato. Dveri so se zopet zaprle kakor lesena željst nekake spake. Ciril je ostal, ogledal se naokrog, vzdihnil, se prekrizal s širokim razkolniškim križem ter potem otipal z rokama vse štiri stene svoje ječe. Ta ječa ni bila takšna, da bi ga kdo za njo zavidal ter je delala na človeka neprijeten vtis. Sobana je bila še dovolj velika, toda zdela se ti je tesna radi lesenih klopj, razpostavljenih ob stenah. Med klopmi (odri za ležišče) je ostala le mala praznina za sprehanje. Drugega ni bilo ničesar, kar bi te spominjalo na človeško bivanje. Drobnoknice, zagrajeno od zunaj

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Računovodstvo, barzno posredovanje, posejila na vred-
 nostno papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Piznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA
 TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
 prejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in
 železnih blagaja, po cenah, da se ni bati
 konkurence.

Krompir za seme,
 izbrano lepo blago dobiva se pri odjemu
 večje množine najceneji pri
Ivanu Majdiču v Kranju
 (na Gorenjskem.)

Istotam dobiva se zanesljivo predenice čisto
 seme domače (štajerske) detelje, večne detelje
 (lucerne) kakor tudi razna poljska semena.

Razglas!

Dne 1. aprila t. l. ob 3. uri po-
 poludne oddala se bode v občinski pi-
 sarnici v Št. Vidu nad Vipavo potom
 zmanjševalne javne dražbe zgradba
 2 kapnic na Nanosu.

Ponudnik mora položiti 10% var-
 ščino. Načrt s proračunom in dražbeni-
 nimi pogoji je razložen od 24. t. m.
 dalje v občinski pisarni v Št. Vidu
 nad Vipavo.

Županstvo občine Št. Vid
 nad Vipavo, dne 18. marca 1901.

Razglas!

Dne 1. aprila t. l. ob 10. uri do-
 poludne oddala se bode v občinski pi-
 sarnici v Vipavi potom zmanjševalne
 javne dražbe zgradba okrožne
 bolnice v Vipavi.

Ponudnik mora položiti 10% var-
 ščine v gotovini ali pa v vrednostnih
 papirjih. Načrt in propračun z dražbeni-
 nimi pogoji je na ogled razporežen od
 24. t. m. dalje pri gospodu županu v
 Vipavi.

Zdravstveni zastop za okrožje
vipavsko
 v Vipavi, dne 18. marca 1901.
 Načelnik: **Božič.**

Pozor!

Dekanci, Pobežoi, Čezarijei,
 Škofijei in ostali okoličani, ker se bli-
 žajo Velikonočni prazniki. — Pod-
 pisanec ima svojo glavno zalogo jestvin in
 kolonijalij na izbor v Dekanih št. 75.
 Tu dobite vsakovrstne moke za najfi-
 nejše pečivo, kakor so pinee itd. dalje
 otrobi, milo, olje, kis, petrolej — a to vse
 po istih cenah, kakor v mestu! —

Razprodaja tudi sveže goveje meso in
 razno prašičevino po zmerni ceni. — V go-
 stilni pa toči bela in črna vina doma-
 ča pristna in za vazem (Veliko noč) bo
 pekel kruh za odjemnike po zahtevi.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča
Nazarij Grizon,
 trgovec.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje
 proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju,
 proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezervi, društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 1.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premi- njanju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premi- njanju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov za- varovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:
 Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih
 hitro zdravi ter odpravi na človeškem
 telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je
 za hribolazce, kolesarje in jezdece ne-
 obhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s
 cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu
 (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjo varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Srečkanje jutri
 zvečer ob 8. uri

Glavni dobitek v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“
 po 1 krono.

priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & Co.
 Mercurio Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

Razprodaja !!

340 komadov za samo 2 gld. 10 nvč.

1 dražestna pozlačena ura z lepo verižico, 3 letno jamstvo, 1 čudežno lep ustnik za smodke, 1
 najfinejši žepni nož, 1 najfinejša novčarka iz usnja, 1 kra-
 eu prstan s ponarejenim biserom,
 1 garnitura gumbov za manšete in srajco iz duble zlata in patentovano zaporo, 1 okusno
 dišeče toaletno milo, 1 krasno toaletno ogledalo z etvijem, 1 čudežno lepa žepna pisalna
 oprava, 1 krasna beležnica, 1 par (2 komada) uhanov za dame s ponarejenimi dijamanti,
 jako prevarljivo, 20 predmetov za dopisovanje in še 240 raznih predmetov, ki so v hiši
 neobhodno potrebni: vse skupaj kot nameček z uro vred, ki sama toliko velja, stane le
2 gld 10 nvč. — Vdobi se po poštnem povzetju pri **Dunajski veliki filjalki**
Aleks. Jungerwith, Krakov št. Ch. 84
 Opazka: Kar ne ugaja, denar nazaj.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to **lahko in**
milo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
 nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglic, ki so tudi pod
 imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice** znane,
 stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1
 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljativjo: 1 zavitek
 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov
 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga
J. Pserhofer-jeva lekarna
 Dunaj L. Singerstrasse št. 15.
 Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rudečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino
 J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
 poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz
 ozkega trpotca razslizajoč, 1
 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam
 zoper golšo, 1 steklenica 40 kr.
 s poštnine prosto
 pošiljativjo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati
 izvrstno krepčilo za šelooc in živce, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka
 želodčna tinktura (preje živ-
 ljenska

esenca imenovana) — Lahko razstoplji-
 juče zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstletna
 steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam
 zoper rane, 1 steklenica
 50 kr.

Tannochinin-pomada
 J. Pserhofer-jeva, najboljšje sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane
 pok. prof. **Stuedel-a**, 1 lonček 50 kr., s
 poštnine prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
 A. W. **Bulrich-a**, domače sredstvo proti
 slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
 šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.
 Pošiljativje po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
 Če se prej vpošlje denar (najboljšje s poštno nakaznico), potem
 je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativh proti povzetju.

Važno za vsakega!

Razprodaja!
 Po nečuvno nizki ceni
 se dobi za samo
2 gld. 95 nč.
 krasna garnitura ob-
 stoječa iz
**14 krasnih drago-
 cenih predmetov**
 in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud
 posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno
 urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
 1 krasna goldin ali nikljasta okropna verižica
 s privesom. Pariški sistem.
 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in
 ovratnike.
 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno
 puncir.
 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
 1 žepno ogledalo v etvijju.
 Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
 metov z uro Anker-Remont, vred pošilja le
 za 2 gld. 95 nč. s povzetjem ali po naprej
 poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in
 povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
 Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
 cenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
 Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen
 žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga
 z neomejenim jamstvom.
 V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vkajžbi varščine na 10letno
 odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.
 Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoludne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoludne.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
 VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
 in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
 zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo
 zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr.
 avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
 in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
 To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
 sterstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v
 resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
 gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
 da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
 dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizejski
 zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
 so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
 imeti najfinejša vina.

C E N E:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz VISA	34
Vino Opollo	38
Belo vino iz VISA	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
 ulica Legna št. 6 (Dvorišče).

„Secesija“.

Kuhinjska posoda od sivega emaj-
 liranega železa, prekaša vse druge enake
 izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter
 je zelo po ceni in brez konkurence. Za-
 loga popolne kuhinjske oprave. No-
 vost te vrste je patentovani stroj za
 kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam
 od sebe, ne da bi bilo ga treba nad-
 zorovati. Izključno prodajo ima
Anton Amadeo
 zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin
 TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST